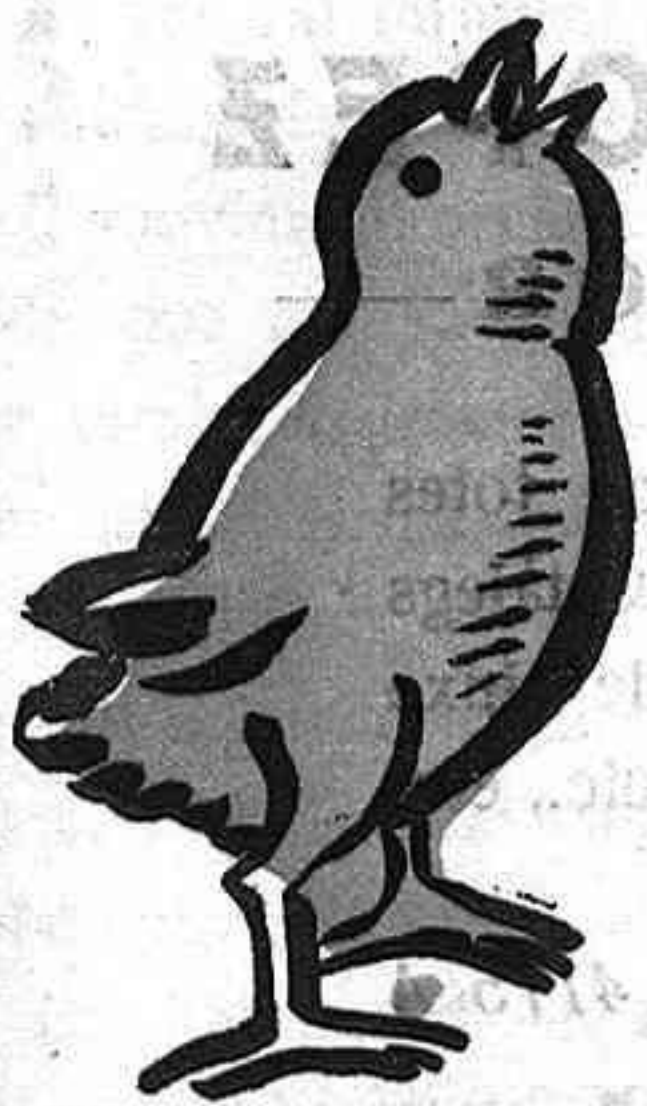

Barcelona 9 d'abril de 1926

L'Esquella de la Torratxa

ANY XLIX :- Núm. 2442 :- 15 cts. :- Atrassats 30

ASPIRACIONES

—Jo t'asseguro, mare, que arribaré a volar més que en Franco.

TEATRE CATALÀ ROMEA

Divendres, nit: EL FERRER DE TALL, magna creació de l'Enric Borrás. Diumenge, a dos quarts de quatre: LA VENTAFOSCS. A dos quarts de sis, i nit a les deu: EL FERRER DE TALL, per l'Enric Borrás

Es despatxa a comptaduria.

GRAN TEATRO ESPAÑOL

Avui, divendres, tarda, a les cinc: EL CAMI DEL VICI. Nit, a les deu: SANTA MADRONA DE LES DRESSANES. Demà, dissabte, a dos quarts de cinc: UN VESPRE DE CARNAVAL i AL REI L'HI HAN TALLAT... LES ALES.

Diumenge, tarda, a les quatre: Funció-monstre, 2 obres, set actes: SANTA MADRONA I L'AMIGA, EL CAPRITXO, i EL QUE PAGA. Nit, a les deu, gran moda: L'AMIGA, EL CAPRITXO, i EL QUE PAGA.

EDEN

Tarde y noche, las estrellas

DIANA Y PAQUITA MIRET
y la monumental REVISTA
¡¡SALDONI!!

POMPEYA

POPULAR MUSIC-HALL :: TELÉFONO 2458-A

TODOS LOS DÍAS TARDE Y NOCHE

Grandes espectáculos de variedades. — Éxito de la compañía de revistas de VICTORIANO VAZQUEZ

Grandes aplausos a

Manolita Collado-Pepita Camelia-Bella Dorita

Vea en

OLYMPIA

el deslumbrante
espectáculo

París-París...!

DICCIONARI

Català-Castellà

&

Castellà-Català

per A. ROVIRA I VIRGILI

Un volum relligat amb pegamoit: Ptes. 15

SASTRERIA I CAMISERIA

L'ATLANTIDA

Sant Pau, 56 i 58

BICICLETES MOTOR

Accesoris i Sports

SANROMA

Balmes, 62 - Telèfon 1445 A - BARCELONA

Pianos - Armoniums de lloger - Compra i venda de Violins, Violes, Violoncels i Baixos - Fonògrafs - Discos
Instruments de vent, de metall i fusta - Fiscorns baixos
en do, especials per Cobles i Orquestres

AFINACIÓ PERFECTA

CASA GOL

CARRER DE SANT PAU, 24 — BARCELONA

ANTONI LOPEZ

— IMPRESSOR —

Treballs comercials de totes classes : Revistes : Catàlegs · Edicions especials de luxe Talonaris : Factures, etc., etc.

OLM, 8 : TELEFON 4115 A

◀ BARCELONA ▶

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:

Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

La pena de mort

Ens contava un dia un dels principals fabricants de Sabadell, conegut nostre, que en una de les bullanguès que hi va haver a Catalunya, als començaments d'aquest segle, alguns obrers de Sabadell, disposats a cremar fàbriques, i a matar i a robar, van ésser continguts per altres obrers que essent homes d'ordre i de seny, van proclamar la República i van elegir un Ajuntament que amb l'excusa de donar un curs a la Revolució, va evitar les desgràcies que amenaçaven a tothom.

Quan va venir la repressió del moviment, dirigida per en Maura, aquesta actitud noble i heroica d'alguns obrers, els va portar, com és molt natural, a les mans de la justícia repressiva, i llavors va ésser quan hi va intervenir el fabricant que hem esmentat al començament, que, com també és molt natural, coneixent perfectament la intenció dels obrers que van proclamar la República, es va interessar vivament perquè els tribunals d'aquella època no condemnessin als que havien sapigut ordenar i contenir dignament el moviment revolucionari de Sabadell, i aquest fabricant va explicar a un general dels més influents d'aquells dies, que avui encara és viu, el cas que havia passat, demanant-li, sobretot, que fes el possible per alliberar aquells obrers que s'havien portat tan cívicament i havien estalviat els horrors de Sabadell.

El general influent li va dir que li dongués una llista detallada del tribunal que tenia de jutjar al capítost d'aquell moviment orgànic que havia ocupat el càrrec d'alcalde, que era l'obrer pel qual el fabricant s'interessava, com també li demanava que li digués la pena que hom li demanava i el dia que s'havia de celebrar el judici.

El fabricant va cridar a l'obrer i li va dir el que el general li havia demanat, per tal de recomanar-lo i defensar-lo, i el dia que l'obrer va saber totes aquestes dades, demanades, els hi va anar a portar.

Era un dia al vespre que el fabricant sopava. Trucà a la porta. L'obren, li diuen que entri, es saluden, i l'obrer li comunica el nom dels individus del tribunal, el nom del fiscal i el dia assenyalat pel judici, i el fabricant li diu

que se'n vagi tranquil i confiat perquè el general influent ja curarà d'explicar als individus del tribunal la noble actitud del que en aquells moments revolucionaris, havia tingut el pit de fer-se càrrec de l'Alcaldia de Sabadell.

L'obrer i el fabricant es van acomiadar, i quan el fabricant, que el va acompanyar fins a la porta, ja tornava a ésser a taula sopant, tornen a trucar a la porta i entra el mateix obrer, que li diu:

—Dispensi, senyor Romeu, m'havia oblidat de dir-li la pena que em demanen.

—Teniu raó—va dir el fabricant—. Quina pena és?

—La pena de mort.

FRANCESC PUJOLS

El senyor XX., que és un convençut i fanàtic catòlic, el dia de Dijous Sant a la tarda obligà al seu criat a anar a seguir monuments. L'home, que mai no se n'havia vist de tan crespes, marxà, veient que no tenia més remei que obeir al seu amo.

El criat, al vespre, tornà; el senyor XX. estigué tot content de veure que tenia un criat tan obediènt.

T'han agradat els monuments?

—Sí, senyor.

—Quins has anat a veure?

—El monument de Colomb, el de "Pitarra", el de Marquet i el d'en Prim.

ANECDOTA POLITICA

Un polític d'un d'aquells partits que s'enfilen de la manera més sospitosa, anà amb una colla d'amics d'altres idees polítiques a una casa alegre de la qual ell n'era parroquià. Feia algun temps que no hi havia anat i la mestressa tingué una gran alegria de veure'l.

Era una dona també de les seves idees i començà a parlar del cap del partit, el senyor X.

—Ha estat un veritable pare per vostès—digué—. Podria ésser molt més ric del que és, i s'ha sacrificat per tots vostès, pels homes del partit. Gràcies a ell, vostès han pujat molt. Qui el veu ara i qui el veia abans. Encara em recordo quan va venir a Barcelona, vostè, que anava amb espadenyes i duia les butxaques buides.

LA MORT QUE ARA S'ESTILA

Nosaltres teníem de la mort una idea—pel que es veu—completament equivocada. La mort ens semblava una cosa tràgica, tristíssima, seriosa, almenys.

I no, senyors, la mort no té res de seriós, ni de trist, ni de tràgic. Això era abans, quan al món encara quedaven uns quants grams de sentit comú. Avui la mort és una broma, un xistu, una rialla, una astracanada, uns esquellots. Mireu, sinó com es mor a començaments del segle XX.

En un poble de la província d'Alacant ha mort una senyora, vídua, de vuitanta anys. Això no té res d'extraordinari: als vuitanta anys, encara que se sigui vídua, el més natural és morir-se. Però esperint-se, i agafint-se fort, que todo llegirà.

Quan la bona senyora va veure que arribava l'hora de deixar el mundanal ruído i el valle de làgrimas, va pensar en l'enterrament. I no va deixar un sol detall, va pensar en tot, no va oblidar res. Feia l'efecte de que no es tracta-

ENTRE MUSICS

- Aprenc a tocar el violí.
- Trobo que estaries més en caràcter tocant el violó.

va de l'enterrament d'ella, sinó d'una altra. Indubtablement la senyora d'Alacant, ademés d'una gran humorista, era una gran directora d'escena.

Contractà i escollí les corones que volia a l'enterrament, que, com és de suposar, no eren corones austríaques.

Contractà també una banda de música que havia d'anar darrera la caixa tocant pasodobles, i una de noies al davant, que tocarien les castanyoles. A l'enterrament hi prendria part una comparsa de les festes de "moros y cristianos".

La que es preparava a ben morir deixà dit que, un cop difunta, emboliquessin el seu cos en un mantón de Manila, que a l'arribar-el seguici al cementiri, abans de tancar-la, es fes una miqueta de ballaruga.

Així es mor en el segle XX.

No hi ha que dar-hi voltes: la nostra època és una cosa magnífica.

VIRAI

ESPURNES

El Rei d'Orient

Com podeu veure, n'hi manquen dos per completar la reial cavalcada de la bíblica llegenda, la que en començar el gener il·lusiona als adorables infants, que esperen amb ulls ingenus les règies ofrenes.

No. El rei del qual vaig a parlar, és de carn i ossos; com si diguéssim un rei per ús de persones majors.

Millor dit, era. Fa molts anys que passà la història que intentaré explicar-vos, i que possiblement algunes persones madures recordaran, car l'anècdota és de les que formen època.

Parlo, doncs, en temps de pretèrit perfet.

* * *

Aquest sobirà, ja desaparegut del món dels vius; tenia el seu reialme en terres Extrem-Oriental, separades de la vella Europa per molts mesos de navegació.

El reialme, ric en matèries naturals, estava sota el protectorat de determinada República europea, la qual beneficiava amb llurs productes mitjançant els corresponents tractats entre la colònia i la metròpoli.

Esdevingué que, un dia, el monarca d'aquell exòtic país, volgué visitar la capital europea, i tramès el consabut avís, es posà en camí.

Avui aquestes visites s'efectuen correntment per tal que la civilització moderna tendeix a simplificar els usos i costums.

Per exemple: els magnats de la Índia que vénen a visitar-nos, de tot tenen, menys d'indis: vesteixen de frac, parlen anglès i llur actuació és sumament senzilla; fora de qualche cirimònia oficial, el demés es redueix a una mica de *baccarrat*, potser uns *coctels* en amable companyia... i prou. No així abans; quan s'efectuà la visita suara esmentada, el govern de la República cregué que la cosa no passaria dels termes normals... però a les poques hores d'haver arribat, ocorregué tot el contrari.

El monarca oriental i llurs acompanyants, anaven fastuosa i estrambòticament habillats com si s'haguessin escapat d'un quadro de *revue*; pel demés, el sobirà estran-

EL PRIMER BARRET

—Faig més forrolla que en Franco.

ger no sabia un borrall dels costums europeus, i cada dia suscitaven un nou conflicte.

Un cop era en un banquet que s'entretenia tirant els ossos al carrer pels finestrals de l'hotel, abocava tota una plàtera de salsa damunt d'un ambaixador, amb gran consternació del govern; si visitava un museu, volia endur-se'n els objectes costant Déu-i-ajut fer-li entendre que, essent el museu de tothom, no era de ningú...

No acabaria mai la relació de les excèntricitats d'aquell personatge, empenyat en procedir com si fos a casa seva; afegiré, abans d'arribar al clou, que, en veure que el servei de l'hotel anava correctament afaitat, digué que allò era un gros mancament a la seva jerarquia i comminà al *maitre* que volia criats barbuts, del contrari no signaria determinades concessions...

La prefectura tingué de mobilitzar tots els perruquers de la ciutat, i al vespre el personal de l'hotel lluïa unes esplèndides barbes, amb gran satisfacció del monarca, qui restà meravellat en constatar el depressa que creixien les barbes europees...

Ministres i diplomàtics estaven esparverats, tement que no fes o digués alguna grossa inconveniència; per fi, el president de la República cansat de tant rebombori, decidí donar una funció de comiat i facturar en el primer vaixell que sortís, al faceciós reietó; atesa la primitiva psicologia del foraster, s'organitzà una representació teatral de molt espectacle, on actuava un nombrós estol de

dansarines. El teatre presentava un cop de vista esplendent, el que satisfé al sobirà, el qual, acompanyat del president ocupava la llotja d'honor, començant totseguit una sèrie de preguntes que posaren a prova l'enginy del pacientíssim president, per tal de contestar-les.

De primer antuvi, l'hoste demanà *on guardaven els elefants*, si sortirien gaires lleons en escena, i si era costum de tirar fletxes als còmics ...

(No sigueu maliciosos: els artistes treballaven bé.)

La cosa semblava que no passaria a majors, quan en sortir les dansarines, el sobirà inicià un diàleg sumament curiós:

—Em plau molt aquesta festa, amic president...

—Les vostres paraules m'honoren, majestat—contestà l'altre amb deferència.

—Sí, m'agrada; i, sobretot, aquestes dansarines. Quina agilitat! Dansen bé i són formoses, paraula! Suposo que aquestes dones són teves. Per alguna cosa ets president!...

—Perdoneu; les nostres lleis sols ens permeten tenir una sola dona.

—Una només? I en teniu prou?

—De vegades, encara en sobra...—contestà el representat de la nació.

—Una sola dona! Si no n'hi ha per res! Em creia que els europeus estàveu més avançats; jo, almenys, en necessito un centenar.

—Oh, sobirà potentíssim!...

—Això no té res de particular; t'aprecio molt, pel bé que m'has rebut, i en prova d'això, si mai vens al meu país, et regalaré dues dotzenes d'esposes.

—Amb les corresponents sogres?—inquirí alarmat el president.

—Què són sogres?

—Vull dir les mares de les vostres dones.

—Ah, ja entenc! Al meu país no hi ha problema; tens de sapiguer que quan una dona ingressa al meu Harem, la presumpta sogra és llençada de cap al Llac Sagrat. Això sí, fem una cerimònia, el rite de la qual dirigeix el meu gran sacerdot; nosaltres som molt expeditius en assumptes femenins, comprens?

—Evidentment; Europa no ha arribat a tanta perfecció, encara que molts europeus trobarien excellent aquest punt de la vostra legislatura ...

El sobirà no entenia de subtilitats occidentals i anava dret a l'assumpte amb una llestesa que desconcertava:

—Així, doncs, quedem que tu tens una sola dona, no?

—Exactament.

—Suposo que serà d'una formosor incomparable...

—Oh, vostra majestat és molt amable!—contestà el digne president, bon xic alarmat pel caire massa personal del diàleg.

—No és compliment, amic meu; ets el primer de la nació, i és just que en cercar muller triessis la més bonica; altrement no valdria la pena de presidir res...! Vaja, no siguis tan modest; deus tenir una veritable *hurí*!... Vull conèixer-la!

—Si vostra majestat es digna molestar-se en mirar allí baix—féu l'intepellat allargant-li cerimoniós els binocles.

—On?

—En aquella llotja. L'acompanya el ministre de les Colònies...

En el lloc indicat hi havia l'esposa del president, una respectabilíssima dama ja entrada en anys.

EL POBRE COLOMB

—A mi em varen rebre més malament.

Horrible! El sobirà es gira i li diu indignat al representant de la República:

—Com s'entèn! Què et burles de mi? Allò tan vell és la teva dona? Però, què esperes per tallar-li el cap?

Es de suposar que la dignitat d'home degué imposar-se a l'etiqueta protocolària, encara que s'ignora el què respongué.

D'haver-se fet pública la resposta del president, potser haurien sorgit complicacions diplomàtiques!

JOAN BAGÓ

Les roses del meu niuet

Novament la meva cambra
la perfumen de rosès,
de roses d'un color d'ambre
com no l'he vist enlloc més.

Cada any, a la primavera,
ombreja el vell finestral,
aquesta flor primícera
del meu niuet ideal.

El ocells, sota teulada,
coronen el marc aquell
que n'ha fet de la contrada,
de tots, el recó més bell.

Quan tot just apunta el dia,
allà al lluny de l'horitzó,
tornant al món l'alegria,
de cop, obro el finestral,

sentint-me rejuvenida
l'ànima en aquells instants
que fan tan dolça la vida
en mig de flors i de cants.

Veig a esquerra, la mar blava
mormolant plàcidament;
i el sol ixent que daurava
terres enllà, silentment,

mentres el cel s'aclaria
empès de gràcia i perfum
de la rústega masia
aixecada a tota llum,

al cim de l'alta carena
i voltada de rosès
que fan roses d'una mena
com no n'he vist enlloc més!

S. BORRUT SOLER

No sabeu el que és bo!

Un atzar va fer que dos antics companys, dos companys de col·legi, es trobessin en un hotel de Barcelona. Des de la tendra edat de la sortida del col·legi no s'havien vist més ni res sabien l'un de l'altre. Gairebé ja no es recordaven. Però, en trobar-se, es reconegueren de seguida i els uní una certa simpatia.

Ambdós havien seguit uns camins ben distints. Eren alemanys i perteneixien al protestantisme, i anaven en un dels més distingits col·legis protestants. Però amb els anys, un s'havia convertit al catolicisme i l'altre al judaisme. Dintre les seves noves religions, s'havien distingit i eren molt considerats. El catòlic era bisbe i el judaic era rabí.

En la seva conversa no digueren res que pogués molestar gens els sentiments de l'altre. Parlaren de tot—de política, de viatges, dels records de l'escola, de com els anaven els negocis—, de tot menys de religió. Era una galanteria que mutuament agraïen molt.

Dinaren junts. Fou un dinar molt animat i divertit, cosa que estranyà un xic als concurrents veure a dos homes de tan distinta religió i tan amics.

Consultaren la carta pel tercer plat. Al bisbe li agradà un plat de pernil guisat. Demanà al seu amic si li anava bé.

—No—digué el rabí—; la meva religió m'ho prohibeix.

—No sabeu el que és bo!—exclamà el bisbe.

Aquest fou l'únic comentari a la religió de l'altre. I el rabí quedà un xic ofès.

Continuà el dinar amb la mateixa bona harmonia. Ja fosquejava quan s'acomiadaren.

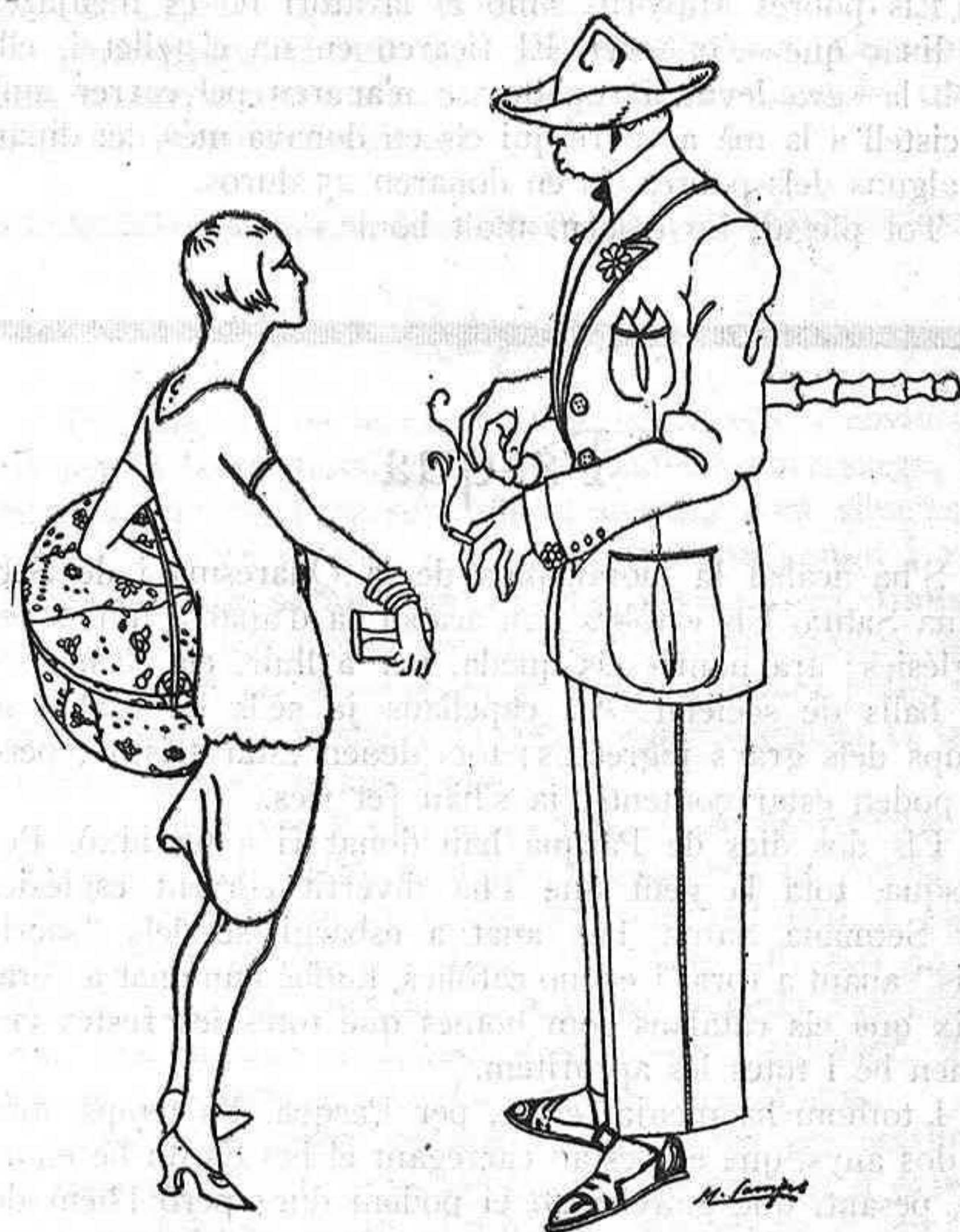
—Records a la vostra dona—digué el rabí al bisbe.

—No en tinc de dona—contestà el bisbe, un xic picat.

—Ah, no?

—No; la meva religió m'ho prohibeix.

—No sabeu el que és bo, doncs!

LES MODES

—Amb els teus pantalons em podria fer quatre faldilles.

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA
CENSURA GOVERNATIVA

Levita i copalta

Cada any, per Dijous Sant, al Palau de Madrid es celebra la cerimònia del lavatori de peus de pobres pels reis. Consisteix, la cerimònia, en rentar els peus als pobres i després besar-los, cosa que fan els reis. Després, els mateixos reis els serveixen dinar.

Els pobres anaven amb vestits nous. El de les dones no té importància. L'interessant és el vestit que duïen els homes: levita i copalta! Un pobre vestit de levita i copalta és un sarcasme massa gros. La levita i el copalta signifiquen una distinció i una posició. I aquests homes, després de lluir un dia aquesta indumentària, hauran de tornar a demanar caritat. Se'ls ha vestit bé, per a la cerimònia, no perquè se'ls canviï de posició. Hauran gustat les comoditats de la distinció per a trobar més pesada i enutjosa, després, la pobresa. Veu's ací el que s'ha fet amb aquests homes: fer-los trobar pitjor el seu fatal estat.

Altres havien de fer goig. Tothom sap que una prenda de vestir elegant no tothom la sap dur. Imagineu-vos, doncs, una levita i un copalta dut per un home acostumat de tota la vida als parracs del vestit de captaire.

També havia d'estar bé veure un senyor amb levita i barret de copa tenint els peus dins d'un cossi (com si diguéssim l'heroi d'*El castell dels Tres Dragons*), i encara un senyor vestit de general rentant-li els peus! Havia d'ésser un espectacle molt bo.

Els pobres afavorits amb el lavatori no es menjaren el dinar que se'ls serví. El ficaren en un cistellet i, ells amb la seva levita i copalta, se'n anaren pel carrer amb el cistell a la mà a veure qui els en donava més del dinar. A alguns dels pobres els en donaren 25 duros.

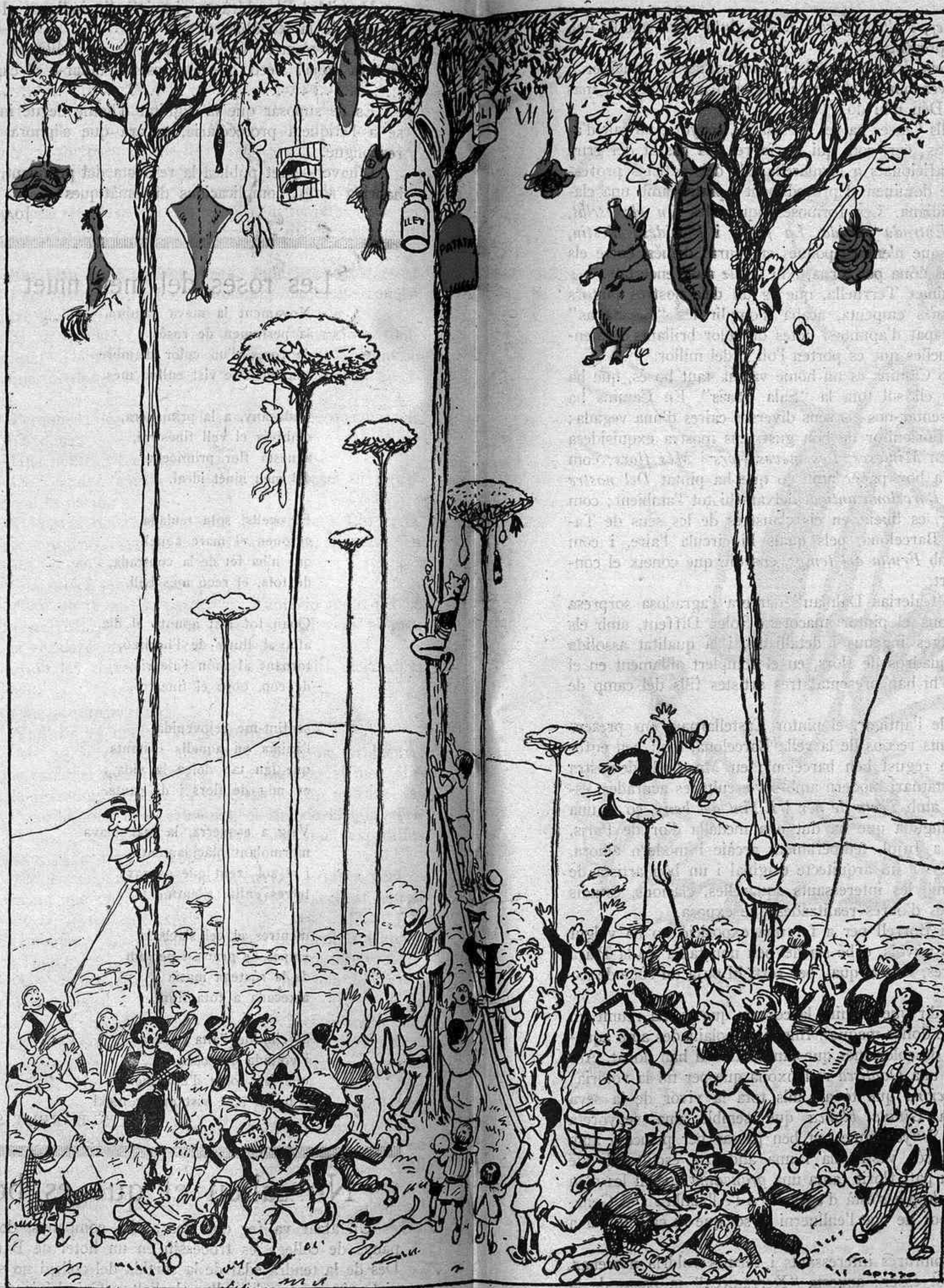
Tot plegat, ho trobem molt bonic.

Pasqua

S'ha acabat la moixiganga de la Quaresma i de Setmana Santa. Els catòlics han acabat ja d'anar a lluir a les esglésies; ara només els queda, per a lluir, els *cabarets* i els balls de societat. Als capellans ja se'ls ha acabat el temps dels grans ingressos; tots deuen estar tristos; però ja poden estar contents, ja s'han fet rics.

Els dos dies de Pasqua han donat fi a tot això. Per Pasqua, tota la gent que s'ha divertit corrent esglésies per Setmana Santa, han anat a esbargir-se dels "sacrificis" anant a fora. I els no catòlics, també han anat a fora, puix que els catalans som homes que totes les festes ens vénen bé i totes les aprofitem.

I tothom ha menjat el be, per Pasqua. Fa temps, més de dos anys, que ens estan carregant el be. És un be enorme, pesant, que gairebé no el podem dur; però l'hem de carregar per força. Ens l'han carregat tant el be, que nosaltres mateixos ja hem esdevingut bens. Quan cridem, no sabem fer res més que beure, i el clatell ningú no el pot veure perquè està ple de llana. Per això, un dia a l'any, ens prenem el luxe de menjar-nos el be. No sabem ben bé si ens mengem el be que ens han carregat o si ens mengem a nosaltres mateixos, esdevinguts bens. Tant li fa que no ho sapiguem; som ja tan insensibles, tan mesells, que tot ens és igual.

TOT AVENÇA

—Quanta fruita tenen els arbres ja! Però que alta està..!

L'art de lluir

Si no n'haguéssim estat convençuts, els dos dies sants de la Setmana Santa, ens haurien acabat de convèncer que el lluir és un art veritable, potser el més excel·lent de tots.

Hem parlat diverses vegades de l'aristocràcia, els hi hem dedicat tots els elogis que es mereixen—és a dir, tots no, perquè ells es mereixen molt més que tot el que se'ls pugui dir. Hem informat quins són tots els seus camps d'acció.

Dijous i Divendres Sants són uns altres camps d'acció de la nostra aristocràcia.

Ella ho aprofita tot per a lluir. Però segur res està tan ben aprofitat com aquest dos dies. Dijous a la tarda, els aristòcrates, de cinc a nou, segueixen totes les esglésies de Barcelona; Divendres, va a la missa quilomètrica i en sortir-ne a passejar pel carrer de Ferran. Però, cal veure'ls! Allò és distinció, *chic*, elegància!!! Els homes amb el seu impecable jaqué; les dones, amb magnífics vestits i la mantellina posada a l'espanyola—per bé que la mantellina sempre és una cosa molt espanyola—. Aquests dos dies, cada any, es veuen les primeres mànegues curtes de la temporada. Mentre s'aconseja que les dones vagin a missa tapades, les dones escolleixen els dies més religiosos de l'any per a treure's encara roba de la poquíssima que duen. I així, les faldilles sobre genoll, l'escot sota els pits i sense mànegues, les nostres aristòcrates, acompanyades dels seus encarcerats pares o esposos, llueixen els dies de Dijous i Divendres Sants.

Quedem que el lluir és el més excel·lent art. Certament, saber anar així a missa i fer que els capellans ho trobin molt bé, és un veritable art.

Ràpida

Pels carrers de la ciutat, mig humitosos, i envoltada per la boira grisa, que mandrosament s'arrossega, deixant-la en mig l'espessor, s'hi destaquen com siluetes, la munió d'éssers vivents, que passen depressa amunt i avall, perdent-se tot seguit com figures bellugadisses, transmeses sobre la tela blanca per la cinta cinematogràfica. Mentrestant la boira hivernenca es desprèn d'unes gotes d'aigua, menudes i fredes com gebre, que corglacen la terra, deixant-la xopa i fanguinosa.

Se sent el soroll groller de tota classe de vehicles, des del pesat carro-mato, tirat per una parella de mules forçades, fins a l'alegre tramvia, les rodes del qual, al passar per damunt de les vies d'acer llisquentes, llencen un grinyoleig tan viu, que fan encara més pesanta l'aspror del dia, que segueix avançant com pobre desposseït d'elements necessaris per la vida, això és: trist i gris.

Tenint sa pensa torbada contínuament pel boirí de la desventura, que arrossegant-se-li pel seu cos li enterboleix la vista, no veient ni tan sols amb silueta el camí que ell està cercant, caminant sempre esma-perdut pel món. Com d'un color plomís està cobert el firmament, dibuixant-se en les cares abans alegroies de la juvenalla, una semitristor del dia emboirat que sembla talment que s'aparti de la Natura, formant un altre món, on ni el goig de viure ni el bullici febrós de la vida, hi troben expansió.

Tot, tot està corglaçat!

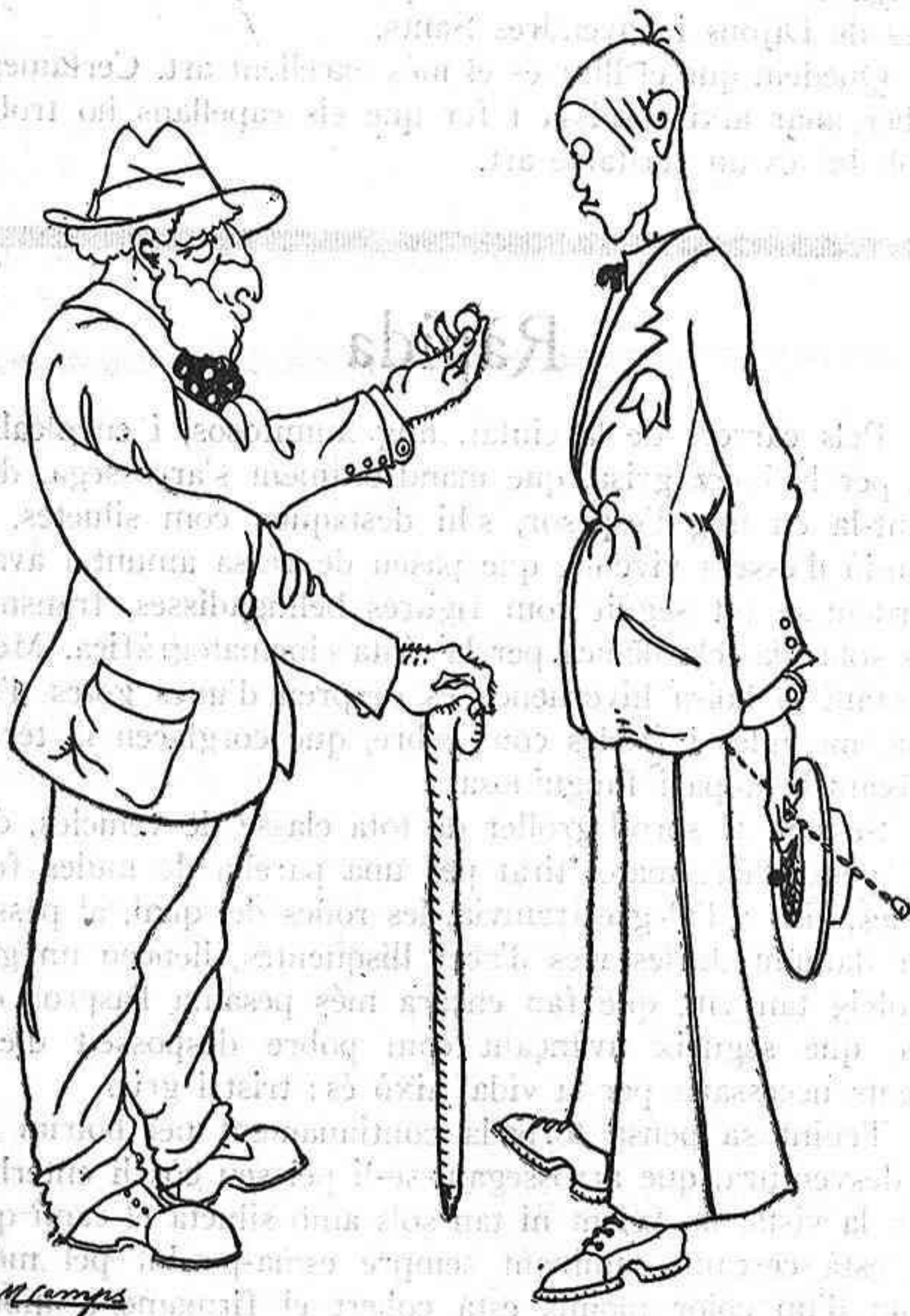
ERMENGOL PARÉS

XERRAMEQUE ARTISTIQUE

DE TERRA ALS NUVOLS

Encara que als artistes els plau tindre el taller per les altures, tots ells, quan es tracta d'exposar les obres llurs, les posen a peu pla. I trobo que fan santament, car encara que els bitllets de Banc solen passar alts, on se n'arreglen més és arran de terra.

Això és, precisament, el que ha fet la simpàtica artista húngara Elisabet Ringer, la qual, després de volar per la Illa Daurada, ha entrat a reposar a les "Galerías Layetanas, per tal de mostrar-nos un grapat de dibuixos i de pintures de la seva collita particular, que fan de molt bon veure; delicada i filosòfica en els dibuixos del *Poema de la Mort* i molt sensible a les belleses decoratives del paisatge mallorquí, mostra les belles facultats que atresora pintant figures realistes y expressives com *Vell pagès*, el

PLATIQUES DE FAMILIA

—Ja et tinc dit que no vull que vagis en automòbil. La família Garriga hi van morir tots.

—Peró aquells anaven en Studebaker, papà!

Peó caminer, Vella pagesa i el seu Autoretrat, que és una encertada presentació.

Senyoreta Ringer: m'alegro de poguer-la conèixer... per les seves obres. Vostè té ànima d'artista i unes manetes que Déu n'hi dô.

En Valls Cluses ha fet un salt; sí, senyors, un salt d'allò més gros; car, com qui no fa res, ha passat del grup dels bons aficionats a l'aquarella, als dels artistes professionals que dominen el procediment i pinten amb una claredat meridiana. Les formoses aquarelles *En ple esclat, L'eixida, Entrada florida, La parra i Placidesa d'estiu*, són de les que n'entren poques en lliura; demés, entre els olis que ens dona per torna, n'hi ha de molt encertats.

En Quimet Terruella, que és un dels nostres pintors joves de més empenta, acaba d'omplir les "Layetanas" amb un grapat d'apunts i notes de color brillants i calentes d'aquelles que es porten l'oli... del millor.

En Pep Camins és un home valent, tant ho és, que ha agafat per ell sol tota la "Sala Parés". En Camins ha volgut presentar-nos els seus diversos caires d'una vegada; així, com floricultor de bon gust, ens mostra exquisidesa de colors en *Mimoses, Les meves flors i Més flors*; com jardiner, fa bon paper amb ço que ha pintat *Del nostre Parc i De Barcelona antiga*, deixant-hi tot l'ambient; com constructor, es llueix en els claustres de les seues de Tarragona i Barcelona, pels quals hi circula l'aire, i com hortolà, amb *Fruita del temps*, ens diu que coneix el conreu de l'Art.

A les "Galerías Dalmau" darrera l'agradosa sorpresa que ens donà el pintor anacoreta Soler Diffent, amb els seus paisatges ingenus i detallistes, i la qualitat assolida pels seus quadros de flors, en el complet aïllament en el qual viu, s'hi han presentat tres artistes fills del camp de Tarragona.

Amic de l'antigor, el pintor Castellarnau, ens presenta uns quants recones de la vella Barcelona, molt ben enfocats i d'un regust ben barceloní; en Martorell demostra ésser un estatuari modern amb ses escultures acurades, especialment amb *Testa de nen i Eixint del bany*, ço és una xicota revinguda que ha dut una medalla d'or de París. En quant a Jujol, temperament arcàic i modern alhora, fa gala d'ésser un arquitecte original i un bon artista de passada, amb les interessants aquarelles, clarions, estudis i fotografies d'obres realitzades que exposa.

En Juli Borrell per a fer una exposició no ha volgut baixar dels núvols, o bé sia del seu nou taller de la Plaça de Junqueres, fins al qual, per sort, hi puja un còmode ascensor.

No cal dir que seguint la costum que té, ha reunit un devassall de dones maques, fines i empolainades amb aquella riquesa de coloraines que tanta fama li han donat. Allí s'hi troben una *Odalisca* rodanxona que per mi la voldria; una *Valenciana* que té als ulls tota la vivor de la seva terra; una *Gitana blanca* que sembla una senyoreta *bien*; una *Senyora* que pot ben passar per princesa amb el seu vaporós vestit lila i una andalusa escultural que des del seu pati florit canta una *granadina* que ni les d'en Fleta, i això que s'està d'esquena a l'Alhambra i al Generalife, de por de què l'enlluerni el sol que hi cau de bat a bat.

Altres pintures interessants i fermes voldria nomenar, però no pot ésser: aquesta "Xerrameca" ja passa de la mida.

C. ARBÓ

BADOCS

—Ara vénen d'Amèrica i se'n tornen a Filipinas. Noi, quin gasto de bencina.

LICEU

Ha debutat la companyia italiana de Vera Vergani, que dirigeix l'autor dramàtic Dario Niccodemi.

Ha representat "Se volessi", comèdia de Paul Gerald, que ja havíem vist a Gabrielle Robinne al "Romea". Poca coseta aquesta comèdia. "La casa in ordine", de l'anglès Arthur Pinero, sense ésser res de l'altre món, té un xic més de consistència. En Pinero és una mena de Linares Rivas d'Anglaterra.

"Fa lo Stesso" és una comèdia del prolífic Pirandello —aquest autor "pour épater le bourgeois", al que ja hem descobert la trampa—, que coneixíem per haver-la vist representar en castellà.

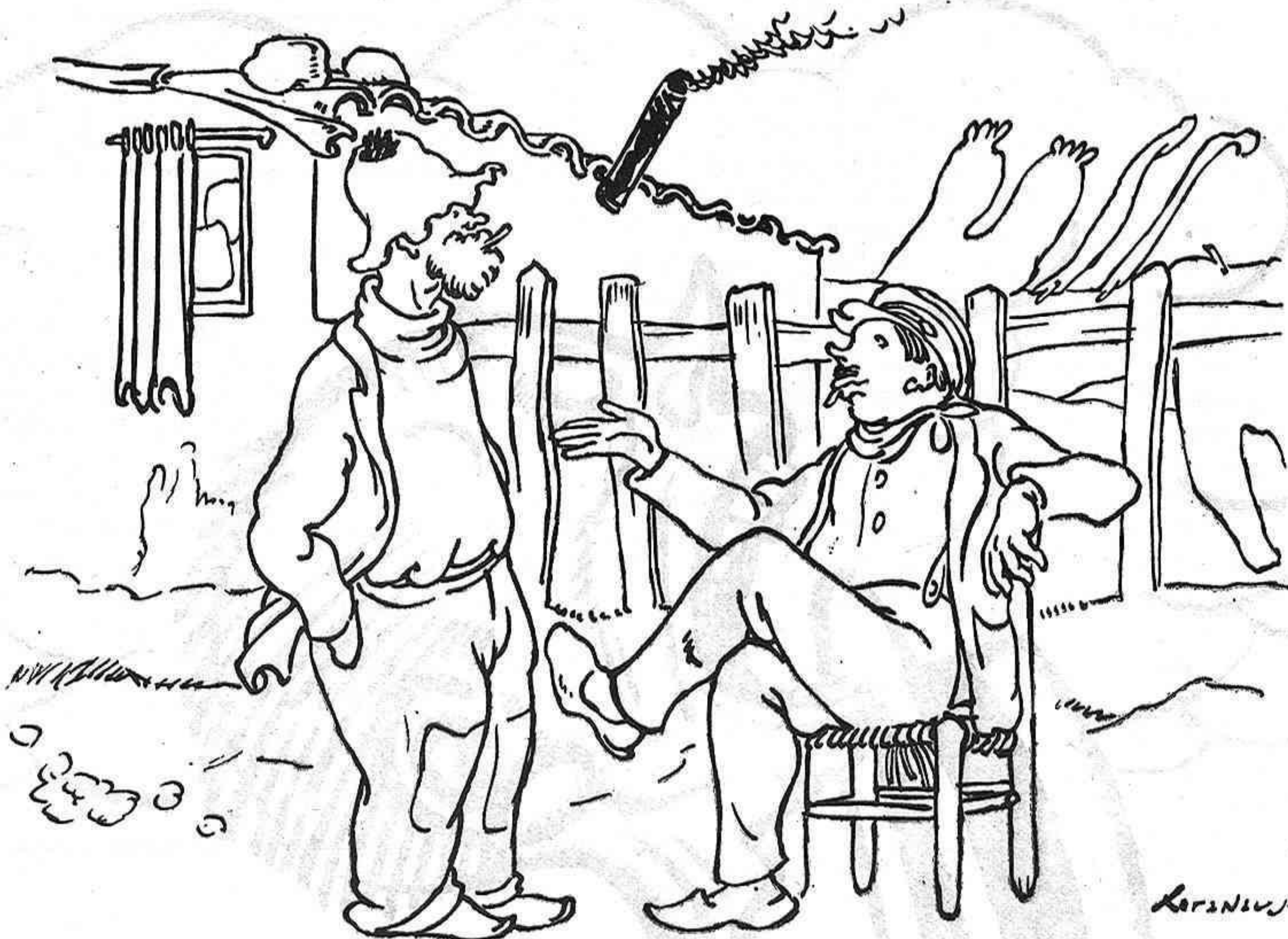
De les demés obres e nparlarem la setmana que ve.

ROMEA

Ha debutat el gran Enric Borràs; ha tornat el fill pròdig a la seva casa pairal. Ben vingut sia, i per molts anys!

En Borràs ve més ric en facultats que mai. Es, com mai, l'eminent actor, el geni que amb un gest, amb una inflexió de veu, s'apodera de l'ànima i la voluntat dels espectadors.

Ha representat "Don Gonzalo o l'orgull del gec", la bella comèdia de l'Albert Llanas, i "La bona gent", una de les obres més punyents del nostre Rusiñol. La companyia ha se-

ELS RICS

—Diuen que en Rotschild va començar la seva fortuna escombrant carrers.

—Aixó a Barcelona no ho hauria pogut fer, perquè en tots els carrers hi fan obres.

cundat amb gran encert la labor de l'Enric Borràs, qual estada entre nosaltres sembla que serà llarga.

A tots, el nostre aplaudiment.

NUEVO

Per al proper divendres es prepara en aquest teatre una estrena important, que ha despertat gran interès: l'estrena d'"Els soldats de l'Ideal", obra en dos actes de Lluís Capdevila i Víctor Mora, amb música del mestre Martínez Valls.

Sembla que l'empresa no escatima res i presentarà l'obra amb totes les de la llei. Millor.

TIVOLI

"La Calesera". Un llibre tramat amb bon gust i honradesa, i escrit amb intel·ligència. Una música brillant i molt melòdica.

Creiem que ja no es pot demanar més.

NOVEDADES

"La feria de las hermosas" és una revista com totes les revistes, però amb un xic de bon gust que no tenen totes les revistes. Una revista amb dones com Maria Caballé, Rosita Rodrigo, la dansatriu Lou, i Eva Stacchino, ha d'ésser per força una gran revista.

ESPAÑOL

"Santa Madrona de les Dressanes" és una refundició que

¡"Amichatis" i en Mantua han fet d'un vell melodrama francès.

L'obra obtingué èxit.

OLYMPIA

Es molt teatre el d'"Olympia"! El que aquí passa desaparegut, en un altre teatre seria un èxit sorollós.

"París! París!" és una revista presentada i servida amb una suntuositat com poques vegades hem vist aquí, diguin el que vulguin quatre eters descontents. En la revista d'"Olympia" tot és macís, tot és de debò, i no de "doublé" com en tantes altres.

A Barcelona, per exemple, no havíem encara vist un número de "girls" com les Jackson.

BOB

ELS DEPORTS

FUTBOL

Per als bons futbolistes, està reconegut i evidenciat, que quan es tracta de celebrar festivitats, per senyalades que siguin, no s'entenen de raons. Així, doncs, encara que fos

BOB

Pasqua i sabent que el més indicat en una diada com aquesta és d'anar-se a menjar el be, ells no en feren cas, i trinco-trinco vinga organitzar partits, i enlloc de fer-nos menjar el be, vinga fer-nos menjar terra, que amb aquella calor que feia ja us assegurem que era la "mar" de deliciós.

El "Barcelona" va jugar amb el "Saragossa" un partit que ens varen dir que era de campionat, però pel que vàrem veure, no passava d'un partit d'entunament entre els últims equips de l'última classificació de l'última categoria.

Va fer tres "goals" al "Saragossa" i un d'ells de "penalty", i, per postres, no varen poder evitar que fossin obsequiats amb una "salva" de xiulets.

A Saragossa, l'"Ibèria" i l'"Espanyol" se les varen tenir i varen guanyar els de cà'n Ràbia per tres a un. A propòsit d'aquest "goal", hem de dir que Zamora es un bon xicot; mai no gosa de fer-nos quedar malament... i ell tampoc. Com de costum, el va protestar.

I el que és més, diu que quan eren a la fonda i mentre sopaven, encara anava protestant.

Decididament, haurem de fer el que mai volíem fer: recomanar-li calma.

Després d'aquests partits, no cal dir que el "Barcelona" i l'"Espanyol" queden classificats per a jugar les semifinals i és de preveure que, si ho fan amb tanta gràcia com ho han fet fins ara, hi riurem de debò.

I ho celebrarem, perquè encara que no ho sembli, ens convé riure...

Per a demà passat se'ns prepara un plat fort. Al camp de l'"Europa" se les tindran el "Barcelona" i l'"Europa" i tots dos clubs han dit que volien guanyar, però només pot ésser un el pinxo. Veurem com se les claven.

—Melons en aquest temps?

—Home, de melons sempre n'hi han!

Sobretot, ara, que tots dos equips han sentat càtedra de fer-ho bé.

PILOTA BASCA

Altra vegada hem demostrat als amos de la pilota basca que nosaltres en aquesta matèria també sabem on tenim la mà dreta.

Els "cestaires" Rigau i Rovirosa ens varen tornar de Bilbao portant-nos el campionat d'Espanya a la butxaca.

No cal dir que això, per a nosaltres, es una satisfacció; sobretot quan es tracta de pilotes.

Perquè, amb això de les pilotes, siguin de la mena que siguin, som els reis.

Si no, aquí teniu les proves.

TEIXI

A Itàlia crisis.

A França Crisis.

Es veu que ço es la malaltia de moda.

El perillós és el contagi, pel que caldrà que hi vagin en compte.

✽

Ha passat la setmana de passió.

Nosaltres fa anys que la passem, i duiem una creu sense que cap Cirineu ens ajudi a portar-la una estona.

Paciència.

Sort que darrera del Bacallà, ve la simpàtica i tradicional Mona.

✽

El porc vaun xic més barato.

Es un consol per als qui mengem arengades i encara gràcies.

La Junta d'Abasteixements es veu que està de gresca.

✽

A cada carrer hi ha un "Hotel meublée"—deia un company nostre a un redactor esquellotaire.

I aquest respongué:

—Això t'estranya? Ja fa anys que n'hi ha un a cada escala.

✽

Ha estat molt comentada, enguany, la comitiva de l'Ajuntament, els dies de Dijous i Divendres Sant. Anaven els regidors, com cada any, a seguir monuments i a l'ofici del divendres; però enguany, hi havia una regidora. Primer s'havia parlat de com aniria vestida aquesta senyora: de jaqué?, de frac?, de "smoking"?, de levita? No. res d'això. Anava vestida com s'escau a una dona: amb vestit de dona; duia mantellina i la gran pinta. Però lluïa, com qualsevol altre regidor, la faixa amb les ensenes del càrrec. Feia bonic, a fe, la comitiva amb homes mudats, alguns amb vestits llampants de noble i gentilhome o d'una cosa semblant, i al mig una dona.

No sabríem dir si la faixa de regidor treia encís a la gràcia femenina, o bé enlairava la seva condició. Hi havien opinions de tot. Probablement, per l'origen del càrrec, era el primer.

A propòsit d'aquesta comitiva dels dos dies sants, l'alcalde accidental digué als periodistes que en passar pel carrer l'Ajuntament, el poble el saludava amb respecte.

—N'estic molt satisfet—afegí—. Això significa que s'inicia una cordialitat, una bonica harmonia, entre Barcelona i nosaltres. Això és més bonic encara si es té en compte l'atmosfera de buidor que l'Ajuntament respirava.

✽

El senyor Francisco tornava a casa borratxo com unes sopes. No s'emborratxava molt sovint, però quan ho feia les agafava bones.

Quan gairebé ja era a les portes de casa seva, hagué de treure el vi. S'apoià a un arbre i el tragué. Un gos. atret pel succulent sopar, anà a aprofitar-se'n. El senyor Francisco obrí els ulls i veié el gos al costat del que havia tret.

—El vi, ja sé on me l'he begut—exclamà—. Però el gos... el gos, no se on me l'he pogut menjar.

✽

Semblava que no era possible, veritat? Doncs, encara ho era. Barcelona encara està més esventrada que temps enera. Ara, de Barcelona només en queden les cases. Es una ciutat sense carrers. A tot arreu, el pas de vehicles i el de vianants ha desaparegut i hi fan obres. Direu, bé transita la gent pel carrer. Es que tothom, i àdhuc els vehicles ha acomplert el miracle de saber anar pel carrer sense existir carrer.

J. S. i V. (J. Salvó): No, certament, no creiem aprofitable la vostra poesia.—N. D. T.: Poseu-vos tranquil i feu-vos retratar.—K. I. K. A.: Suprimiu la primera K, i tindreu la resposta: i cà!—Bagiguet: El vostre article és massa pujat de to.—J. P. M.: Amb bona voluntat, molt bona voluntat, el podem publicar, el sonet.—Arselfi: Una de les proses la passem a "La Campana"; l'altra, fa un xic de pudor.—Periquín: No ens fa gens de gràcia.—Ebip: La vostra poesia no encaixa prou amb el nostre setmanari.—E. V.: Bé, la vostra estampa del mal viure; ja és a les caixes. Esteu mal informat; no hi ha hagut cap canvi.—E. R.: Us penseu que encara ens mamen el dit.—F. P. X.: Hem vist homes pretensiosos; però tant, no!—I. Y.: Aneu, aneu a l'escola; us serà de més profit.—C. A. R.: Qui sap.—R. C. B.: No, això no, de cap manera!—C. D. S.: Si seguïu per aquest camí, us arribaran a fer regidor.—U. N. D.: Apa, "buenas".

Llibreria Espanyola d'Antoni López ♦ ♦ Rambla del Mig, 20, Barcelona
TELÈFON A. 4115

LA SETMANA QUE VE
ES POSARA A LA VENDA

MALLORCA

ALBUM DE FOTOGRAFIES
DE LA ILLA DAURADA

PESSETES: 12

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Cir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no es remet, ademés, 50 cèntims per a certificat. Als corresponsals se'ls otorguen rebaixes.

ELS BENS TORNEN AL CORRAL...

...per la poca venda que hi ha hagut.